

**СПРАВКА ПО ЧЛ. 26, АЛ. 5 ОТ ЗАКОНА ЗА НОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ
ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА, ПОЛУЧЕНИ ПРИ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ
ПО ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС**

Портал за обществени консултации и интернет страница на Министерството на правосъдието	Предложение	Приема/ не приема предложението	Мотиви
rlbg	Систематичното място на подобна уредба в Гражданския процесуален кодекс (ГПК) и създаването на изцяло нов самостоятелен регистър в Министерството на правосъдието не е добро решение. От една страна ГПК е процесуален закон и не следва да съдържа подобни технически разпоредби, които нямат нищо общо с правораздавателния процес, вкл. и с изпълнителните производства. От друга - към момента съществува регистър, в който се вписват всички запори на публичните изпълнители и това е Централният регистър на особените залози (ЦРОЗ). Няма логика запорите на държавните съдебни изпълнители и на частните съдебни изпълнители да се вписват в друг регистър, който тепърва ще се създава. Освен това този нов регистър ще трябва да се осигури технически и кадрово, да се осигурят връзките му с другите държавни регистри и т.н., което е неефективно предвид тясната му цел. Най-логично е промените вместо в ГПК да се включат в Закона за особените залози (ЗОЗ), а в хода на проекта за реформа на ЦРОЗ и преминаването му към Агенцията по вписванията (също от 01.01.2022 г., за когато е предвиден и новия регистър на запорите) да се изгради тази допълнителна функционалност към ЦРОЗ, предвид че така или	Не се приема.	Действието на вписването в Националния регистър на запорите ще бъде с оповестително действие, а именно – да се даде гласност на определени вписани обстоятелства. Гласността означава даване на възможност на всяко трето лице да узнае за вписаните обстоятелства. Съгласно чл. 26, ал. 3, т. 1 от Закона за особените залози в съответния регистър по чл. 12 подлежи на вписване и запорът върху заложено имущество по чл. 4 от същия закон. Следователно, в Централния регистър на особените залози (ЦРОЗ) подлежи на вписване запорът върху имущество, за което не се води особен (първичен) регистър, вкл. върху движими вещи, за които законът не предвижда водене на регистър на собствеността (каквито са корабите и въздухоплавателните средства). Освен това вписването в ЦРОЗ има за цел удовлетворяване на кредитори в извънсъдебно изпълнение. Докато вписването в Националния регистър на запорите ще се осъществява само и по повод принудително съдебно изпълнение, наложено от съответните правоимащи органи. Вписването в ЦРОЗ ще има значение за противопоставимост на правата на лица с вписани в регистъра права (зложни кредитори, лизингодатели, продавачи по договор със запазване на собствеността до изплащане на цената), докато вписването в Националния регистър на запорите ще запази своята информационна функция.

	иначе там трябва да има функционалност за запорите на Националната агенция за приходите (НАП). Освен това ЦРОЗ е единственият към момента публичен регистър, съдържащ данни за движими вещи и е логично той да бъде надграден и с информация за запорите върху тях, а не тя да е разпиляна на няколко места, при това под една и съща шапка на Министерството на правосъдието.		В допълнение следва да се има предвид и следното: Проект „Разработване и внедряване на електронна информационна система „Национален регистър на запорите“ е един от стратегическите проекти в изпълнение на Стратегията за развитие на електронното управление в Република България 2014-2020 г. и е разработен по Приоритетна ос №1 „Административно обслужване на е-управление“ в изпълнение на мярка 5.19. от Пътната карта към Стратегията. В мярката е определена като отговорната институция за изпълнение на проекта Министерството на правосъдието с партньор - Камарата на частните съдебни изпълнители. При извършения обстоен анализ на нормативната уредба и добрите практики в страни от ЕС не е предложена възможността АИС „Национален регистър на запорите“ да се администрира от ЦРОЗ.
Съюз на съдиите в България	1. На първо място е налице несъответствие между мотивите и предложения текст на разпоредбата – в мотивите се сочи, че в единния регистър на запорите ще се вписват само запови върху движими вещи, които подлежат на регистрационен режим. Понастоящем в България такива са моторните превозни средства (и някои други самоходни машини), корабите (по смисъла на КТК), въздухоплавателните средства и оръжията и други свързани вещи, регулирани от ЗОБВВПУ. В текста на предлагания законопроект на новия чл. 450б ГПК обаче такова ограничение не се предвижда – предвижда се всеки запов да се регистрира в единния регистър. Доколкото съгласно чл. 450 и 507 ГПК запов може да се налага върху движими вещи и вземания, от текста на разпоредбата следва, че в новата информационна система ще следва да се регистрира всеки запов, независимо от обекта му – вземане или движима вещь. При това не е ясно защо щом в закона е предвидена информационна система за отразяване на запорите върху вземания	Приема се.	Отразено в текста.

	чл. 7 и 12 ЗОЗ, предлаганият текст на чл. 450б ГПК не предвижда значението на регистрирането на залог в регистъра на залозите. В регистърното право съществуват два типа регистри съобразно действието спрямо третите лица – такива, които се ползват с публично доверие, и такива, за които това не е предвидено изрично, и имат информационно значение. При регистрите, които се ползват с публично доверие (напр. Търговския регистър според чл. 10 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел), добросъвестните трети лица са длъжни да направят проверка в регистъра за всяко вписано обстоятелство, тъй като се смята, че ако то е вписано, то същото действително се е случило (т.нар. позитивна публичност). Обратно, при регистрите, които не се ползват с публично доверие, проверката има за цел само да даде публичност на определени факти – както е например при вписването на повечето видове искиви молби в книгите по вписванията съгласно чл. 114, ал. 1, б. „а“, изр. второ от Закона за собствеността (ЗС). По принцип публичното доверие в регистъра се урежда с норма от законов ранг. В случая публичното доверие в регистъра на запорите има важно значение, тъй като при движимите вещи добросъвестността е от определящо значение при придобиване на право на собственост върху движими вещи – чл. 78 ЗС. Съгласно правната теория и съдебната практика, когато се закупи движима вещь от неособственик, ако купувачът придобие владението и е добросъвестен, се реализира първичният придобивен способ по чл. 78, ал. 1 ЗС и купувачът придобива вещта в собственост, чиста от всякакви права на трети лица, включително и такива, наложили запор. Продавачът, който знае, че продава запорирана вещь, губи правото на собственост и отговаря		Стратегия за развитие на електронното управление в Република България за периода 2016 – 2020 г. Съгласно Актуализираната пътна карта за изпълнение на Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република България 2019-2023 г., приета с Решение № 546 от 18 септември 2019 г. на Министерския съвет в Стратегическа цел 1: Трансформиране на администрацията и публичните институции в цифрови е предвидена мярка 11: Разработване и внедряване на електронна информационна система „Национален регистър на запорите“ с отговорна институция Министерството на правосъдието. Основната цел на проекта, както е заложена в Пътната карта, е да бъде изграден централизиран регистър на запорите, в който частните и държавните съдебни изпълнители ще вписват всеки запор. Основните дейности по проекта са, от една страна, изграждане и внедряване на регистър на запорите, а от друга – промяна в съществуващата нормативна уредба. Дейностите по проекта е предвидено да бъдат финансирани от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020. На 18 април 2017 г. е сключен административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ между Ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 и Министерството на правосъдието. Във връзка с принципа за уреждане на регистрите на законово ниво в МП беше създадена работна група с участието на широк кръг от магистрати, учени, адвокати, частни, държавни, публични изпълнители и експерти. Всички проблеми, поставени в становището на Съюза на съдиите в България, са били предмет на обсъждане от тази работна група. По отношение на действието на вписването в Националния регистър на запорите, същото ще бъде с оповестително действие, а именно – да се даде гласност на определени вписани обстоятелства по отношение на движими вещи с регистрационен режим. Така
--	--	--	--

	наказателно съгласно чл. 217, ал. 3 от Наказателния кодекс. В този случай добросъвестността на купувача ще зависи от това дали той е положил дължимата грижа да се осведоми дали върху вещта, която купува, не е наложен заповор. Законът следва ясно да посочи дали тази дължима грижа включва и проверка в съответните регистри за наложени върху движимата вещь залози или заповори. По отношение на особените залози чл. 7 ЗОЗ дава ясен отговор на въпроса – ако сделката е сключена в кръга на обичайната дейност на търговеца-продавач, то купувачът, който купува вещь, която този търговец обичайно продава, то залогът се погасява и собствеността върху вещьта се прехвърля чиста от права на трети лица на купувача. В предложената уредба на нов регистър на заповорите върху всякакви движими вещи не става ясно дали при покупка на движими вещи в подобна ситуация за всеки купувач ще възникне задължение да прави проверка в новия регистър на заповорите. Ако това е така, то се оказва, че всеки гражданин, който реши да си закупи тостер или кафеварка, преди това ще трябва да проверява в регистъра на заповорите и разпоредбата на чл. 78, ал. 1 ЗС би се обезсмислила напълно. Това налага и необходимостта, ако се реши да бъде създаден регистър на залозите, то да се определи дали същият ще се ползва с някаква публичност (т.е. дали гражданите ще са длъжни да проверяват в него, за да могат добросъвестно да придобиват движими вещи), спрямо кои лица и за кои вещи (дали както посочват мотивите на законопроекта – само за регистрираните, или за всички) ще се прилага това изискване. 4. В заключение се отбелязва, че без ясни правила за действието на вписването в регистъра на заповорите и това кои лица са задължени да проверяват в него, създаването на такъв публичен	Не се приема.	Националният регистър на заповорите се явява от втория тип регистри – с информационно значение. В Закона за особените залози (ЗОЗ) е предвидено вписване на заповор само върху заложено имущество, т.е. в Централния регистър на особените залози, воден от Агенция по вписванията, ще бъдат вписвани заповори върху
--	--	----------------------	--

	регистър би било прибързано и дори опасно. Поради това се предлага или интегриране на подобен бъдещ регистър в ЦРОЗ, като действието на вписването в този регистър да е същото като на вписването в ЦРОЗ, или ясно очертаване на действието на регистъра за добросъвестните граждани в разпоредбата, която го урежда.		заложено имущество, изрично посочено в чл. 4 от ЗОЗ – движими вещи, с изключение на кораби и въздухоплавателни средства, машини и съоръжения, вземания, безналични ценни книжа и дялове на колективни инвестиционни схеми, дружествени дялове от събирателни и командитни дружества, командитни дружества с акции или дружества с ограничена отговорност, права върху патенти за изобретения и полезни модели, регистрирани марки, промишлени дизайни, топологии на интегрални схеми и сертификати за сортове растения и породи животни, търговски предприятия, селскостопанска продукция, суровини, стоки и материали, съвкупности от вземания, от машини и съоръжения, от стоки или материали и от безналични ценни книжа, както и дялове на колективни инвестиционни схеми. В тази връзка следва да се посочи, че всички вписвания и обявявания в Централния регистър на особените залози ще се извършват по персонална партида на залогодателя съгласно изискването на чл. 22, ал. 2 от ЗОЗ, поради което е невъзможно надграждане на регистъра с допълнителна функционалност за вписване на запорите по начина, предвиден в проекта на Закона за допълнение на Гражданския процесуален кодекс.
Асоциация на банките в България	1. Съгласно приложените към законопроекта мотиви в Информационна система „Национален регистър на запорите“ ще се поддържа информация за наложени запови по изпълнителни дела, но само по отношение на движими вещи с регистрационен режим. Новият чл. 450б обаче не посочва вида запови, за които ще се поддържа информация - запови върху вземания или върху вещи, а в случай, че са вещи - видът вещи. В случай, че текстовете не бъдат прецизирани, това би означавало например, че в Националния регистър на запорите би следвало да се поддържа информация и за запови върху вземания, в т.ч. и по банкови сметки. По този начин регистърът би дублирал предназначението на	Приема се.	Отразено в текста.

	регистъра на банковите сметки, който функционира съгласно чл. 56а от Закона за кредитните институции. От друга страна, предвид систематичното място на новия чл. 450б ГПК, изглежда, че информационната система няма да включва запорите, наложени като обезпечителни мерки по реда на Глава тридесет и пета от ГПК, а само тези, наложени в рамките на изпълнителното производство. Считаме, че липсата на информация в регистъра за наложени като обезпечителна мярка запори би могло да възпрепятства постигането на зададените цели и да доведе до допускане на грешки относно липсата на тежести и ограничения върху вещь, предмет на обезпечителен заповест. Във връзка с горното, в новия чл. 450б ГПК следва да бъде уточнено за кои запори ще се поддържа информация в регистъра, като в обхвата на разпоредбата бъдат включени и запорите, наложени като обезпечителни мерки. 2. Също така е отворен въпросът за съпоставимостта на вписването на заповест в този регистър с вписването на заповест в Централния регистър за особените залози по реда на Закона за особените залози.	Не се приема.	Идеята за изграждане на електронна информационна система „Национален регистър на запорите“ е да се създаде централизирана база данни за всички движими вещи с регистрационен режим, върху които са наложени запори по изпълнителни дела. Този регистър юридически и практически не може да бъде вграден в Централния регистър на особените залози, чието предназначение е да бъде електронна база данни, съдържаща обстоятелства и актове, вписани или обявени по реда на Закона за особените залози. Така разликата между двата регистъра е в това, че ЦРОЗ е създаден за вписване на залози, които в извънсъдебното изпълнение могат да се противопоставят на трети лица, както и възможността на кредитора да поиска изпълнение на заповест преди пристъпване към съдебно изпълнение, Докато Националният регистър на запорите ще обслужва само съдебното принудително изпълнение и в него ще се
--	--	----------------------	--

	за да може да бъде оценено дали наистина тази информация ще отговори на описаната в мотивите обществена нужда от създаването на обсъждания регистър. В мотивите обаче се сочи, че информацията ще е свързана с „всички свързани със запора елементи, които обуславят налагането му.“ Изразяваме опасение, че в случай, че информацията действително се ограничи само до елементите, свързани с налагане на заповест, но не включва тази, отнасяща се до вдигане на заповест, то тя не би била ефективна. Във връзка с изложеното и предвид въпросите, описани по-горе, които предложеният текст на новия чл. 450б поставя, би следвало проектът на ЗД на ГПК да бъде разглеждан заедно с проекта на Наредба по чл. 450б, ал. 1. В противен случай има риск от създаване на законова уредба, която в голяма степен поражда повече въпроси, отколкото да дава отговор на конкретни обществени потребности.		обстоятелствата по повод на наложен заповест. Това е заложено и в проекта „Разработване и внедряване на електронна информационна система „Национален регистър на заповестите“. Що се отнася до въпроса за съвместното разглеждане на проекта на ЗД на ГПК и проекта на наредба по чл. 450б, ал. 1, изречение второ, следва да се има предвид разпоредбата на чл. 3, ал. 1 и 2 от Закона за нормативните актове (ЗНА), според които законът урежда първично или въз основа на Конституцията, обществени отношения, които се поддават на трайна уредба, според предмета или субектите в един или няколко института на правото или техни подразделения, а за уреждане на другите отношения по тази материя законът може да предвиди да се издаде подзаконов акт. В предложения проект е предвидено да бъде издадена наредба, която съгласно чл. 7, ал. 2 ЗНА е нормативен акт, който се издава за прилагане на отделни разпоредби или подразделения на нормативен акт от по-висока степен. Ето защо, на първо място, за да бъде издадена една наредба е необходимо да има законова делегация за това – влязъл в сила нормативен акт с ранг на закон. И на второ място, самата законова делегация определя еднородността и обема на регламентацията или предметния обхват на наредбата – дали ще има за предмет прилагане на една или няколко отделни разпоредби, на глави, раздели или други подразделения на нормативен акт.
--	--	--	--